

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

WEEKBLADEN.

Wiener klinische Wochenschrift. 1923, No. 42.

Originalabhandlungen. RYOTARO KAWANO. *Diphtherie und Ozäna.* — Volgens BECK en BRODT komen bij ozaena regelmatig diphtheriebacillen in den neus voor; KAWANO heeft dit gecontrôleerd en vond, dat diphtheriebacillen ontbreken, pseudo-diphtheriebacillen nu en dan aanwezig zijn, dat de anatomische afwijkingen in den neus bij infectie met diphtheriebacillen en met ozaena geheel verschillen en dat het anti oxine-gehalte van het bloed niet hooger is, dan ook bij andere normale menschen nu en dan gevonden wordt.

LEOPOLD FREUND. *Die Lichtbehandlung der Migräne.* — Na een vrij uitvoerige bespreking van de werking der verschillende stralen met groote en kleine golflengte geeft schrijver een verslag van de gunstige uitkomsten, die hij verkregen heeft door de angiospastische hemicranie te behandelen met gecombineerde bestraling door de kwartslamp en de soluxlamp.

ANTON MÜLLEDER und JOHANN NEUBERGER. *Zur Resektion beim perforierten Magen-Duodenal Ulcus.* — Een kritische beschouwing van de gepubliceerde gevallen van maagperforatie, die operatief behandeld zijn. De prognose is hoofdzakelijk afhanke ijk van den algemeenen toestand van den lijder en van het tijdsverloop tusschen doorbraak en operatie. De best aangewezen behandeling is, ook volgens hun eigen ervaring, de maagresectie met opvolgende uitspoeling der buikholte en sluiten van de wond zonder drainage (soms buikwanddrainage).

WILHELM LOLL. *Wesen und Ursache der Kriegsosteopathie.* — Om een inzicht te krijgen in de voedingsstoornis, die tot de honger-osteopathie leidt, is de asch van normale beenderen en van die bij rhachitis, osteomalacie en osteopathie nagegaan. Het blijkt, dat de samenstelling der laatstgenoemde zich onderscheidt van de andere door een relatief hoog kalk-gehalte met een tekort aan phosphorzuur. Op grond hiervan wordt de osteopathie verklaard niet als een ziekte door quantitatief voedselgebrek maar in het bijzonder door kwalitatief foute voeding n.l. onvoldoende phosphorzuurvoeding.

Statistik. SIEGFRIED ROSENFELD. *Gesundheitsstatistisches am Ausgang des 18. Jahrhunderts.*

J. ED. ST.

La Presse médicale. 1923, No. 80.

H. BIERRY, F. RATHERY et F. BORDET. *Hyperprotéidoglycémie et néphrites.* — In het bloedplasma bevindt zich naast vrije suiker steeds „sucre protéidique”, die alleen na splitsing van het samengestelde molecule kan worden aangetoond. Het gehalte van deze suiker vertoont afwijkingen bij diabetes, nephritis, kanker en cachectische tuberculose. Schrijvers bespreken hier uitvoerig de wijzigingen in dit gehalte bij verschillende vormen van nephritis en hun klinische beteekenis.

XVIIe Congrès français de médecine (suite).

La Presse médicale. 1923, No. 81.

J. BRAINE et A. RAVINA. *Les lésions traumatiques des boxeurs.* — Bij het boksen komen verwondingen veelvuldig voor, over het algemeen weinig ernstige, bij den aanvaller doorgaans ernstiger dan bij den aangevallene. Schrijvers geven een overzicht van de meest voorkomende, van welke eenige typisch zijn (o.a. breuk van de metacarpalia, in het bijzonder het eerste, eenige neusverwondingen, othæmatoma), en hun behandeling. Ten slotte bespreken zij den knock-out en zijn oorzaken. Vele afbeeldingen.

L. CHEINISSE. *Un traitement hardi de la gangrène des extrémités.* — CHEINISSE bespreekt de behandeling met exstirpatie van de linker bijnier volgens OPPEL,

van welke hij de uitkomsten te weinig sprekend acht om haar te kunnen aanbevelen.

XXXIIe Congrès français de chirurgie (à suivre).

La Presse médicale. 1923, No. 82.

XVIIe Congrès français de médecine (suite).

XXXIIe Congrès français de chirurgie (suite).

La Presse médicale. 1923, No. 83.

E. SERGENT. *Le déséquilibre fonctionnel du diaphragme.* — SERGENT bespreekt deze functie-stoornissen van het middenrif naar aanleiding van een geval van zuiver psychische insufficiëntie en vier gevallen, bij welke de stoornis reflectorisch werd veroorzaakt, gewoonlijk uitgaande van resten van een pleuritis of pericarditis. Bij deze „type réflexe” is ook steeds een psychisch moment in het spel.

XXXIIe Congrès français de chirurgie (à suivre).

La Presse médicale. 1923, No. 84.

G. CARONIA. *Recherches sur l'étiologie de la rougeole.* — CARONIA heeft regelmatig bij strenge anaërobiose op bepaalde catalyseerende voedingsbodems tijdens het prodromaal- en exantheemtijdperk van maselen uit het bloed, het ruggemerg, het filtraat van de afscheiding uit neus en pharynx en uit de cerebrospinale vloeistof zeer kleine, twee aan twee liggende, ronde micro organismen kunnen kweken, die tijdens hun bestaan een ultramicroscopisch tijdperk doormaken. Het bloedserum der lijders en reconvalescenten is rijk aan agglutininen, amboceptoren en opsoninen, specifiek voor deze microben. Door intraveneuse inspuiting van bloed van de lijders bij jonge konijnen wordt eenzelfde op mazelen gelijde ziekte veroorzaakt, als men waarneemt na inspuiting van culturen van deze microben. Inspuiting van geïnactiveerde culturen bij gezonde kinderen maakt immuun voor mazelen, herhaalde inspuiting van actieve culturen veroorzaakt bij gezonde kinderen een typische, lichte mazelen. CARONIA (Rome) is overtuigd hier met den verwekker der ziekte te doen te hebben.

M. PATEL et P. BERTRAND. *Paralysie d'origine traumatique du grand dentelé et des portions moyenne et inférieure du trapèze.* — Een geval.

XXIIIe Congrès français d'urologie (à suivre).

XVIIe Congrès français de médecine (à suivre).

P. SMIT.

Paris médical. 1923, No. 34.

G. BROUARDEL, L. GIROUX et M. BONNOT. *Hypertension syphilitique secondaire.* — Verhoogde bloeddruk komt reeds in het begintijdperk der syphilis voor. Hierop is dan nog door een specifieke kuur invloed uit te oefenen, zooals door een voorbeeld wordt aangetoond.

IZARD. *Quatre cas de méningite cérébro-spinale.* — Vier gevallen dezer ziekte, waarvan drie genazen. Men moet echter door nauwkeurig bacteriologisch onderzoek vaststellen, met welke soort meningococcus men te doen heeft, om het juiste serum of vaccin te kunnen toedienen.

J. BONNEZACE. *A propos d'un cas d'hématome du grand droit de l'abdomen.* — Beschrijving van een groote bloeding in de rechte buikspier na hoesten. Genezing na insnijding en ontleding van den gevormden zak.

L. PANJSET et J. VERGE. *Les injections thérapeutiques de lait en médecine vétérinaire.* — Bij verschillende dieren werd bij allerhande ziekten melk onderhuids ingespoten, voornamelijk bij infectieziekten. Zij zagen bijna nooit een gunstig gevolg.

M. BOUTAREL. *Les injections de paraffine dans l'atrophie nasale.* — Bij ozaena helpen paraffine-inspuitingen onder het neusslijmvlies uitstekend, mits zeer lang voortgezet, van één tot drie jaar. De schrijver geeft enkele technische bijzonderheden.

Paris médical. 1923, No. 35.

F. TERRIEN. *L'ophtalmologie en 1923.* — Literatuuroverzicht.

A. CANTONNET. *Variétés d'attitudes dans les divers troubles visuels.* — Bij bepaalde oogziekten (cataract, centraal skotoom, dubbelzien, enz.) nemen de lijders een vaste houding van het hoofd aan, die typeerend is voor hun ooglijden. Beschrijving van deze standen van het hoofd.

G. COUSIN. *Considérations sur la réaction de WERNICKE.* — Bij de reactie van WERNICKE wordt de pupil nauwer, wanneer men het deel van het netvlies belicht, dat nog prikkelbaar is voor lichtstralen; wanneer men het blinde deel belicht, blijft de pupil onbewegelijk. In de praktijk is zij moeilijk uit te voeren. De schrijver heeft haar verbeterd door middel van een prisma, dat de lichtstralen 10—20° doet afwijken.

DUFOURMENTEL. *L'oto-rhino-laryngologie en 1923.* — Literatuuroverzicht.

P. SEBILEAU. *Conseils pratiques pour la trachéotomie.* — Beschrijving van de moeilijkheden, die men bij een tracheotomie kan ontmoeten en de mogelijkheid deze te vermijden.

P. FARGIN—FAYOLLE. *La stomatologie en 1923.* — Literatuuroverzicht.

G. BOURGUIGNON. *Traitement de la paralysie faciale périphérique.* — Hij vult de gehoorgang aan de verlamde zijde met een joodkali-oplossing 1 : 100. Hierop komt de eene electrode. De andere komt in den nek. Op deze manier zou een faradische stroom beter de zenuw prikkelen dan op de gewone wijze van doen. Technische bijzonderheden.

RAISIN. *Canitie et irritation dentaire.* — Er schijnt verband te bestaan tusschen grijs worden van het haar en tandafwijkingen. Soms gaan deze ook gepaard met kale plekken op het hoofd. Enkele voorbeelden om den samenhang der verschijnselen te bewijzen.

Paris médical. 1923, No. 36.

P. LEREBoullet. *Les pneumococcies prolongées de l'enfance.* — De pneumokokus kan bij kinderen een acute ontsteking veroorzaken, meest in de longen, maar kan ook chronische, langdurende haarden doen ontstaan, in longen, gewrichten, beenderen enz. Dikwijls worden deze aandoeningen voor tuberculose gehouden. Serumtoediening heeft af en toe goed gevolg.

W. KOPACZEWSKI. *Etat actuel de nos connaissances sur la transfusion du sang.* — Scherpe kritiek naar aanleiding van den chaoschen toestand, die heerscht op het gebied der bloedtransfusie. De 4 groepen (verdeling naar de agglutinatie) zijn van geenerlei waarde; de stof, om de stolling tegen te gaan, kan schadelijk werken; over de hoeveelheden en aanwijzingen is men het onderling geheel oneens. Daarom is deze geneeswijze voorloopig af te raden.

Paris médical. 1923, No. 37.

A. DESGREZ, H. BIERRY et F. RATHERY. *Recherches sur l'insuline.* — Belangrijk artikel over het gebruik van insuline. De schrijvers vervaardigen een eigen pancreasproduct, een poeder, dat oplosbaar is. Insuline moet alleen gegeven worden bij ernstigen diabetes of bij coma. Het geneest de ziekte als zoodanig niet, maar voorkomt wel, tenminste tijdelijk, de zuurvergiftiging van het lichaam.

M. KLIPPEL et A. FEIL. *Etude clinique et pathogénique de l'hémimélie.* — Beschrijving van een lijder, bij wien de handen en het onderste deel der armen niet ontwikkeld waren. Er is verschil tusschen deze afwijking en de aangeboren amputatie door strengen. De schrijvers stellen een theorie op, om deze en andere zoodanige afwijkingen te verklaren.

B. PERITCHITCH. *Sur le traitement des kystes hydatiques du poumon.* — Beschrijving van 18 gevallen van longechinococcus. De meeste genazen na spontaan uithoesten der blazen. Bij een enkelen lijder was een heekkundige ingreep noodig.

Klinische Wochenschrift. 1923, No. 42.

ARTHUR KRONFELD. *Psychophysische Zuordnungen in der Krankheitsgestaltung.*
— Beschouwing.

A. BUSCHKE und ERICH LANGER. *Sporadisches Auftreten von Pellagra in Berlin.*
— Na de mededeeling van BONHOEFFER over een kleine endemie van pellagra in Duitschland wordt nu een alleenstaand geval beschreven met doodelijken afloop. Patiënte had maanden lang maismeel bijna uitsluitend als voedsel gebruikt en vertoonde het trias van verschijnselen: huidafwijkingen maagdarfstoornissen en psychische veranderingen. Histologisch onderzoek wordt beschreven (2 photos).

E. PHILIPP. *Zur Virulenzfrage der Streptokokken.* — Wordt uitvoeriger gerefereerd.

NICOLAS C. LOUROS. *Zur Resistenzprüfung der Streptokokken.* — Onderzoek naar het weerstandsvermogen van streptocokken tegenover 1 percents methyleenblauwoplossing; voordeel van deze methode is, dat de bacteriedoodende kracht altijd dezelfde is.

EDGAR WOHLISCH und KARL PASCHKIS. *Ein direkter Nachweis der spezifischen Rolle des Kalks bei der Entstehung des Thrombins.* — Door dialyse werd bloedplasma kalkarmer gemaakt (dus niet op de gebruikelijke manier door oxalaat of citraat) en daardoor kon worden aangetoond, dat bij de vorming van het thrombine kalk een specifieke noodzakelijke werking heeft. HAMMARSTEN's opvatting, die den laatsten tijd door VINES en STUBER aangevochten werd, is goed.

G. MIESCHER. *Die Röntgenreaktion des Haut, ein rhythmisches Phänomen?* — De reacties op Röntgenbestraling worden onderscheiden in een vroege reactie en in de essentiele reactie, die na twee of meer weken pas volgt. Volgens schrijver nu is deze opvatting onjuist en volgen de reacties in de huid — die onderling in wezen niet verschillen — elkander in bepaalde tusschenpoozen (door schrijver „Wellen” genoemd) op.

FELIX E. R. LOEWENHARDT. *Der Symptomenkomplex der schleichenden Allgemeininfektion (Chroniosepticämie).* 3. Beitrag. — Als vorm van chroniosepticaemie werd reeds de cholangitis lenta beschreven: nu volgen 5 gevallen van anaemia lenta (waarvan 2 ziektegeschiedenissen uitvoeriger worden medegedeeld) en 2 gevallen van alleenstaande of op den voorgrond tredende slepend verloopende meningitis. Steeds werden in het bloed anhaemolytische streptocokken gevonden.

WALTER KNESCHKE. *Blutkalk und Lichtbehandlung der Rachitis.* — De besluiten van het onderzoek naar de kalkwaarden in het serum bij verschillende afwijkingen en luchtbehandeling zijn: De kalkspiegel van het bloed bij normale zuigelingen is 10.6 mgr., blijft standvastig en is onafhankelijk van de voeding. Bij floride rachitis is de hoeveelheid meestal verlaagd, zelden verhoogd: door bestraling met de kwartslamp wordt de kalkspiegel normaal. Bij spasmophilie (waar altijd lage waarde worden gevonden) stijgt de hoeveelheid onder verschillende behandelingen (licht, salmiak). Bij de ziekte van BARLOW werd de kalkspiegel normaal, bij twee te vroeg geboren kinderen met krampen te laag gevonden.

Kurze wissenschaftliche Mitteilungen.

L. HAVERLANDT. *Ueber hormonale Sterilisierung weiblicher Tiere. (Injectionsversuche mit Corpus luteum, Ovarial- und Placentaopton).*

GERHARD GABRIEL. *Die „Vorbestrahlung“, ein Fehler exakter Röntgendosierung.*

EDUARD MELCHIOR. *Enterospasmus als Ursache persistierenden Darmverschlusses nach behobener Brucheinklemmung.* — Casuistiek.

ST. ENGEL. *Die Behandlung der Säuglingssyphilis.* — Voor de praktijk.

W. WEISBACH. *Zur Alkoholfrage.*

J. VAN TILBURG.

NEDERLANDSCHE LITERATUUR

Medisch Weekblad. — *XXX*, 27, 28, 29, 30 en 31: Geen oorspronkelijke stukken.

Geneeskundige Gids. — *I*, 12: J. W. M. INDEMANS, De beteekenis der adsorptie voor de geneeskunde; B. J. Q. VAN TILBURG, Een leerzaam geval van suikerziekte en insulinebehandeling; A. SIKKEL AZN., Drie gevallen van ettering in de oogkas; J. TH. PETERS, Over het quantitatief onderzoek op urinesuiker in de praktijk. — 13: A. SIKKEL AZN., Een herdenking; J. J. VAN LEEUWEN, Over sepsis tuberculosa; H. VAN DIJK, Een geval van rattebeetziekte.

Geneeskundige Bladen. — *Drie en twintigste reeks*, No. X: H. BURGER, De van den neus uitgaande ontstekingen in de schedelholte. — No. XI: J. H. O. REIJS, Over tonus-meting.

Geneeskundig Tijdschrift der Rijksverzekeringbank. — *VIII* 10: J. A. KORTEWEG, De lumbago bij de centrale land- en tuinbouw-onderlinge; J. P. L. HULST, Acute paraplegie, myelopathia endoarteriitica acuta BIERNACKI?; D. N. VAN GELDEREN, Twee gevallen van onderkaakbreuk; J. A. FEENSTRA, Neurose en schedelbasisfractuur.

Nederlandsch Tijdschrift voor Verloskunde en Gynaecologie. — *XXIX*, 2 en 3: I. A. WIJSENBECK, De sterfgevallen in de Utrechtsche verloskundige kliniek van 1899 tot 1920; H. HINSELMANN, De invloed van zwangerschap en baring op de bloedvoorziening van het weefsel.

Archives Néerlandaises de Physiologie de l'Homme et des Animaux. — *VIII*, 4: H. C. VOORHOEVE, La démolition des érythrocytes dans la rate; J. TEN CATE, Les rapports entre le nerf sympathique et le nerf vague et la conduction des excitations dans le coeur de grenouille; W. RADSMA, Une expérience de pseudo(?) tactisme; J. TEN CATE, L'action d'une excitation du nerf sympathique sur le coeur intoxiqué par l'acétylcholine ou la pilocarpine; Quatrième réunion annuelle de physiologistes néerlandais.

Tijdschrift voor Vergelijkende Geneeskunde. — *IX*, 3: B. VAN DER BURG en C. A. KOPPEJAN, De bepaling van het gehalte aan chloor in melk; B. VAN DER BURG, Bepaling van het zoutgehalte in kaas; Adres aan den Raad der gemeente Amsterdam inzake het „Gemeentelijk Melkbedrijf”; D. A. DE JONG, Micro-organismen en lage temperaturen; P. C. MUYZERT, Enting van Trypanosomen in de voorste oogkamer van cavia cobaya; C. ELDERS, Over de grenzen van avitaminosen en deficientieziekten.

P. M.
